Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 09.03.1932
Sayfa : 1

Malî Komisyon Raporunu Son Defa Tetkik Etti

Hiç te mi tedbir almıyalım?.

Köylüye 10 kuruşa malolan buğdayı 5 e yemek onun alınterini yemektir!

Buğday mes'elesinde söylediklerimiz yanlış anlaşılıyor

Biz buğdayı kıymetlendirelim diyoruz. Şimdiki fiat köylüyü tahrip ettiği kadar hazineyi de tahrip ediyor. Eğer tedbir almazsak ekmeği 12 kuruşa da değil, hatta 14 - 15 kuruşa yemeğe mecbur kalacağız

Eğer buğdayı Kendi haline bırakırsak..

Hiç bir tetbir Almamak tetbiri!

Buğday mes'elesindeki teklifleri-mizin dünkü gazetelerde yapılan münakaşasına bakarak söylediklerimizin anlaşılmamış olduğunu gördük. Vakit muharriri Asım Bey arkadaşımıza göre mes'eleyi gûya biz tamamen vergi şeklinde koymuş ve alınacak resmin yarısını köylüye iade etmeği teklif etmisiz. Diyor ki evvelâ ekmek fiatının 12 kuruşa çıkarılması doğru değildir, çünkü bu şehirlerin ekseriyeti mutavassıt ve fakir olan halk tabakalarına ağır gelir, saniyen alınan resmin yarısını köylüye iade etmek mümkün değildir, salisen verginin değirmenlerde tahsili kolay değildir. Milliyet muharriri Ahmet Sükrü Bey arkadaşımız da vergiye aleyh-

Elbette tedbir lâzım!

Bu sene, köylü, mahsulünü maliyet fiatının nısfından daha aşağı satmıştır

Zahire Borsası Mubayaacılar reisinin Şayani dikkat sözleri

Elbette tedbir

Zahire Borsası mubayaacılar cemiyeti reisi Hancızade Nurullah B., buğday mes'elesi etrafında, şu mütalea da bulunmuştur:

«— Türk müstahsillerini himaye etmek üzere ortaya konulan fikir, bu memleketin bugün değil, bir kaç senedenberi şiddetle hissedilmekte olan bir ihtiyacının mahsulüdür. Bu me -

İki vekilimizin Yüksek Feragati

Y. Kemal ve M. Şeref Beyler 75,000 liralık bir haklarını hazineye verdiler

Ankara 8 (Telefonla) — Fırka Grupu saat 3 te Cemil Beyin riyasetinde toplandı. Adliye Vekili Yusuf Kemal, İktisat Vekili Mustafa Şeref Beylerin, İcra Vekilleri Heyetinde bulunmadıkları sırada, müdafaasını deruhde ederek sulhan devlet lehine kazandıkları, Haydarpaşa istasyonu sigorta davasının 75,000 küsür liralık ücreti vekâleti, müşterek bir ibraname ile ve bilâıvaz hazine lehine bıraktıkları Kâtibi Umumî Recep Bey tarafından bir takrir ile bildirildi. İki Vekilin hareketi grup tarafından takdirle karşılandı.

Bundan sonra bir muallim ve üç sınıflı köy mekteplerinin bir muallimli ve beş sınıflı mektep haline iblâğı hakkında Cebelibereket meb'usu Hüseyin Basri Bey tarafından verilen takrir müzakere olundu. Bu hususta Maarif Vekili Esat Bey izahat verdi. Neticede Esat Beyin verdiği izahat kâfi görüldü ve celseye nihayet verildi.

Takas Komisyonu

İhtikâr yapıldı mı?

Şeker mes'elesinin dün muhakemesine başlandı

Alpullu şeker fabrikasının 34,5 liradan yukarı şeker satmadığı anlaşılıyor

Dünkü muhakemeden bir intiba: Alpullu fabrikası müdür muavini ve vekilleri

Şahitler ve 19 tacir Mahkemeye çağrılacak

Şeker fiatları üzerinde ihtikâr yaptığı Vilâyetteki komisyonu mahsus tarafından mahkemeye verilen Alpullu şeker fabrikasının muhakemesine dün Sultanahmet birinci sulh ceza mahkemesinde başlanmıştır.

Fabrikanın müdür muavini Haydar Bey, fabrika mümessili sıfatile mahkemede hazır bulunmuştur. Mahkemede evvelâ Vilâyetteki komisyonun verdiği rapor ve bu rapora merbut vesikalar okunmuştur. Bu kararnamede hulâsaten şöyle deniliyordu:

1913 numaralı kanunun ikinci maddesine tevfikan teşekkül eden komisyonun raporunda, İstanbul ve Trakya şeker Türk anonim şirketinin bayramın dördüncü gününe müsadif 11 şubatta birdenbire şeker satışını durdurmuş olması şeker tacirleri arasında heyecan husule getirmiş, fab-

(Mabadi 4 üncü sahifede)

Orijinal Boyut : 41 * 21 cm

Cumhuriyet
Yayın Tarihi : 09.03.1932
Sayfa : 4

Şeker işi mahkemede!

Alpullu şeker fabrikasının 34,5 liradan yukarı şeker satmadığı anlaşılıyor

(*Birinci sahifeden mabait*)

rikanın kendi satış grupunu teşkil eden 13 tüccara birer vagon toz şekerini normal fiat 34,40 kuruş olduğu halde 40,20 den satmıştır. Şirket mümessili Haydar Bey, bu şirketin bir çok müesseselere taahhütleri olduğundan bunları ifa etmek için yapıldığını söylemiş ise de şirket 6 lira 40 kuruş fazlasına 13 vagon normal toz şeker satmıştır. Haydar Bey bu miktar, İstanbul'un iki günlük ihtiyacına tekabül ettiği ve bunun Alpullu malı değil, Uşak şekeri olduğunu ve Uşak şirketinin malını bu fiattan aşağı vermemesinin bu tereffüe sebep olduğunu söylemiş ise de, Vilâyet komisyonu bu şekerin Alpullu malından ve İstanbul'da mevcut stoktan verildiğini şirketin defterlerini tetkik ederek tesbit etmiş ve 101 vagon normal toz şekeri varken satışı durdurmak suretile fiatı artırmış olduğundan dolayı Alpullu şirketini mes'ul addetmistir.

Kararname okunduktan sonra, hâkim. Haydar Beyin hüviyetini tesbit etmis ve istiçvaba baslamıştır. Haydar Bey, sorulan suallere cevaben şunları söylemiştir:

— Şirketin müdürü Hayri Beyin kaybubetinde kendisine ben vekâlet ederim. Fiatları meclisi idare takdir eder, muhasebeye bildirir. Muhasebe satışı yapar. Meclisi idare, 13 bayi arasındaki altı kişiden müteşekkil faal komitesini toplar. Bunlardan aldığı neticeye göre cihan piyasasından daima dun kalmak üzere fiatı tesbit eder. Bu içtimalarda, Hayri Bey bulunmadığı zaman muhasebe müdürü bulunur.

Beni komisyona, malûmatıma müracaat için cağırdılar. Bana, fabrikanın mümessili olup olmadığımı, salâhivetim bulunup bulunmadığını sordular. Umumî müdür muavini bulunmak sıfatile aldığım direktifler dairesinde haiz olduğum malûmatı bu komisyona söyledim.

Biz şeker satışını 11 şubatta değil 13 subatta kestik. O zaman vaziyet şu idi: Elimizde pek az normal şeker kalmıştı. Bayramdan sonra birdenbire talep arttı. Merkeze gelen haberlerden piyasada normal şeker fiatının yükseldiği anlasıldı. Elde pek az şeker kaldığı için Hayri Bey satısları muvakkaten tatil etti. Ankara'da bulunan meclisi idare reisi Sakir Beyle görüştü. Bunu müteakıp Şakir Bey meclisi idareyi toplamak için malûmat almak üzere İstanbul'a geldi. Bu esnada Uşak şeker fabrikası müdürü Remzi Bey de burada idi. Bayilerimizle temas ettirildi. Her birerlerine 40,20 kuruştan birer vagondan 13 vagon Uşak sekeri verilmesi takarrür etti. Fakat Uşak'tan şeker gelinciye kadar bu 13 vagona mahsup edilmek üzere Alpullu malından 13 vagon verilmesi takarrür etti.

Mamul şekerciler bizden şeker istediler. Fakat biz mukavelemiz mucibince bayilerimizden başkasına şeker satamazdık. Bayilerimizle yeni bir itilâf yaparak avarya ve normal şeker satışı hususunda serbest kaldık. Bu vaziyeti 21 şubatta elde ettik. 22 şubatta Şakir Bey tekrar İstanbul'a geldi ve dublrafine ve lüks şekeri 34,40 üzerinden satmak kararını getirdi. Şekercilere de avarya maldan ve 34,40 üzerinden 100 çuval mal verdik.

Hâkim Bey, sordu:

— Buhran başladığı vakit elinizde ne kadar şeker vardı?

— 75 vagon vardı.

— Bunları niye celbetmediniz?

— Buhran başlar başlamaz bütün Trakya şehir ve belediyeleri, esasen bizim aksiyonerimiz olmak dolayısile Trakya köylerinin ihtiyacını düşünmemizi bize ihtar ettiler. Biz oranın şekersiz kalmaması için bunları buraya celbetmedik.

Haydar Beyin bu izahatından sonra mahkeme şu kararı verdi:

Avarya şeker alan Hilâl şeker fabrikası sahibi Kâzım, Zafer şeker fabrikası sahibi Faik Hüsnü, Sark şeker fabrikası sahibi Hafız Hakkı Muhittin Beylerle bu işte malûmatları bulunan ticaret müdiriyeti memurlarının şahit olarak ve şeker fiatının yükseltilmesi mes'elesinde alâkadar oldukları komisyonun bu kere gelen raporunda anlaşılan Agop İzmitliyan, Mütevelli, Sabuncidis, Manuel Sapurta, Akosmanzade Hüseyin İzzet, Arnopulos, Hacı Süleymanzade Hayrettin, Simonidis, Safoidis, Mehmet Lûtfi, Tevfik, Vehap, Delikarazadeler, Teodoris, Hayık, Sarika, Faik, İsmail Hakkı Beylerin de maznun sıfatile mahkemeye celplerine karar verilmiş ve muhakeme 14 mart salı günü öğleden sonraya talik edilmiştir.

Orijinal Boyut : 14 * 29 cm